

Voortoets structuurvisie Leidschendam-Voorburg

Definitief, 26 januari 2012

**Voortoets structuurvisie
Leidschendam-Voorburg**

Verantwoording

Titel	Voortoets structuurvisie Leidschendam-Voorburg
Opdrachtgever	Gemeente Leidschendam-Voorburg
Projectleider	Niels Bronsgeest
Auteur(s)	drs. Jeroen Reimerink
Kwaliteitscontrole	ing. M.M. (Margaret) Konings
Projectnummer	4790816
Aantal pagina's	24 (exclusief bijlagen)
Datum	26 januari 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Toetskader	9
2 Ontwikkelingen	11
2.1 Beschrijving ontwikkellocaties	11
3 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	13
3.1 Natura2000-gebieden in de omgeving	13
3.2 Autonome ontwikkelingen die van belang zijn bij de toetsing	15
4 Effectbeschrijving	17
4.1 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten	17
4.2 Effecten op Habitattypen	17
4.2.1 Fysieke aantasting van Habitattypen	17
4.2.2 Effecten door stikstofdepositie	18
4.3 Effecten op Habitatrichtlijnsoorten.....	18
5 Conclusies toetsing	21
6 Literatuur.....	23

Bijlage(n)

1. Instandhoudingsdoelen Natura2000-gebieden
2. Toelichting Natuurwetgeving

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

---

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Leidschendam-Voorburg is bezig de huidige structuurvisie uit 2006 aan te passen. Op dinsdag 28 juni 2011 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met de aanpassing van het traject herijking Structuurvisie Ruimte voor Wensen. In dit kader zijn een aantal ontwikkelingen gedefinieerd die in de komende periode uitgevoerd worden. De gemeente heeft besloten voor de herijking van de structuurvisie een planMER op te stellen. Een onderdeel hiervan is het uitvoeren van deze voortoets.

De voortoets is een eerste oriënterende toets die moet uitwijzen of een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de beschermde Natura2000-gebieden rondom het plangebied met zekerheid kan worden uitgesloten, of dat nader onderzoek in de vorm van een verslechteringstoets of passende beoordeling noodzakelijk is (zie bijlage 1 voor een uitleg van de huidige wetgeving). In dit rapport worden de ontwikkelingen uit de nieuwe structuurvisie getoetst aan het wettelijke kader van de Natura2000-gebieden, de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna NB-wet).

1.2 Toetskader

In deze rapportage worden de effecten van de herijkte structuurvisie op door de NB-wet beschermde gebieden beschreven. Effecten op beschermde flora- en fauna en de Ecologische Hoofdstructuur en andere beschermde provinciale natuurwaarden zijn niet in dit rapport beschreven. Deze worden beschreven in hoofdstuk 3 van de planMER.

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

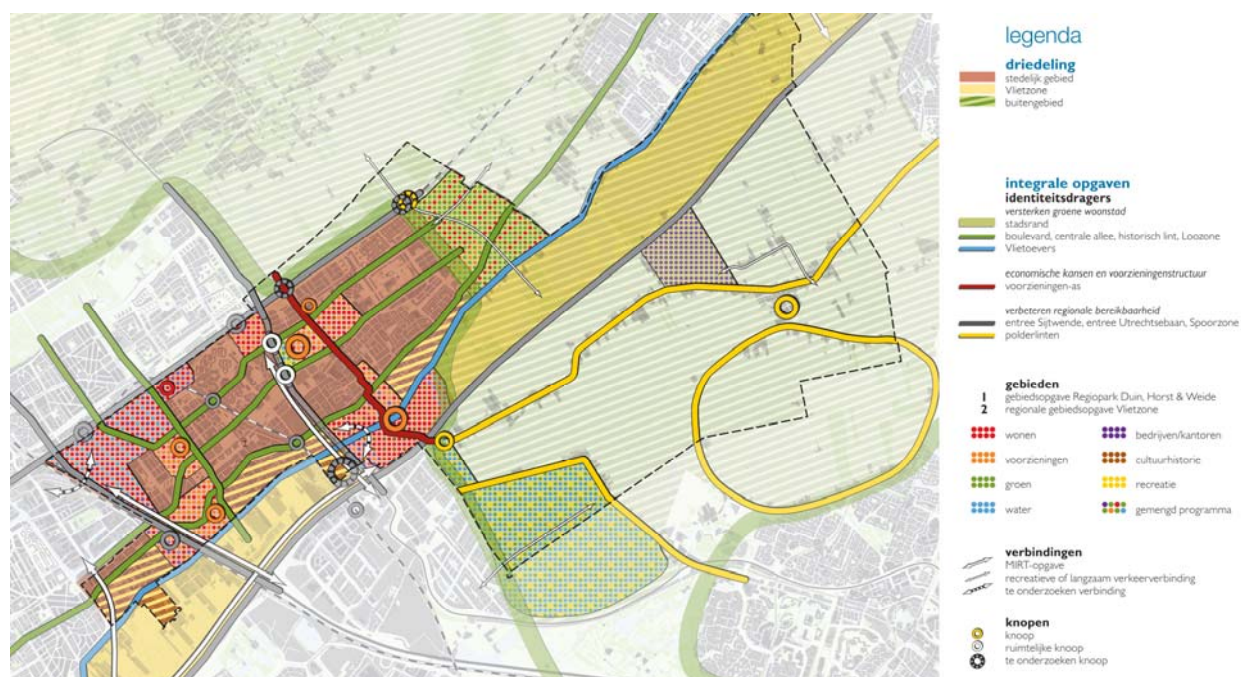
2 Ontwikkelingen

2.1 Beschrijving ontwikkellocaties

De volgende ontwikkelingen worden beschouwd (inclusief varianten) en worden hieronder kort genoemd. De gedetailleerde uitwerking van de varianten en ontwikkelingen is terug te lezen in het PlanMER [Gerritsen et al., 2012]. De ontwikkelingen zijn op kaart weergegeven in figuur 2.1. In deze paragraaf is een korte samenvatting opgenomen van de ontwikkelingen zoals die zijn beschreven in het planMER.

Binnen de Herijkte structuurvisie wordt onderscheid gemaakt naar drie deelgebieden: Stedelijk gebied, Vlietzone en het Buitengebied. Binnen deze gebieden zijn steeds drie pijlers te benoemen:

- A. Versterken groene woonstad
- B. Versterken economische kansen en voorzieningen structuur
- C. Verbeteren regionale bereikbaarheid

Figuur 2.1 Gemeente Leidschendam-Voorburg met de ontwikkelingszones, gebiedsopgaven en strategische opgaven

Verschillende opgaven voor identiteitdragers, gebieden, verbindingen en knooppunten geven vervolgens invulling aan deze pijlers. Zie ook figuur 2.1 voor de structuurvisiekaart.

In tabel 2.1 wordt een overzicht gegeven van de verschillende voor het planMER relevante pijlers en bijhorende opgaven. Voor een uitgebreide beschrijving van de pijlers en opgaven wordt verwezen naar het planMER,; Hoofdstuk 4, pagina 71 [Gerritsen et al., 2012].

Varianten

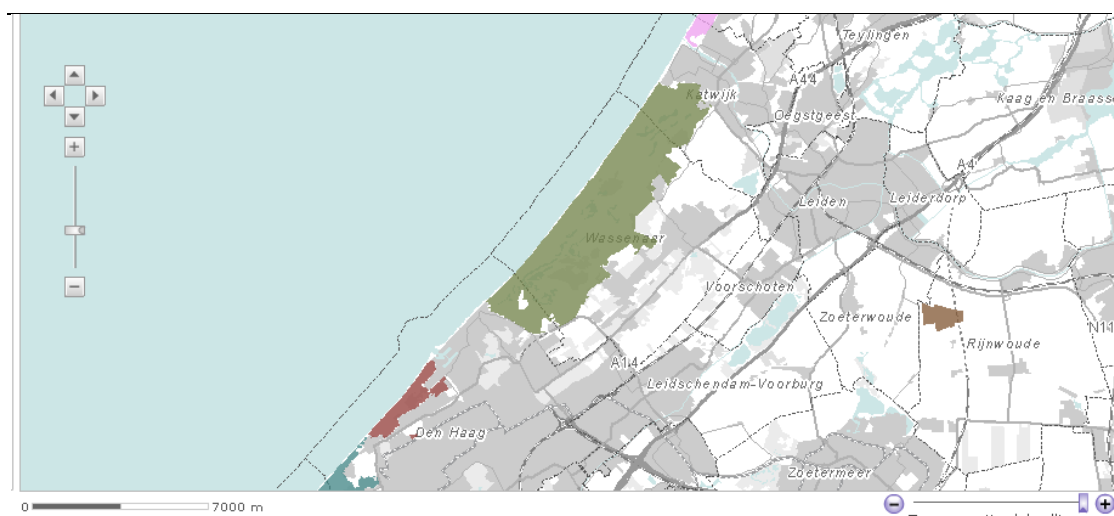
Voor de planMER zijn verschillende varianten uitgewerkt. De varianten zijn 'behoud van groenblauwe kwaliteit', 'optimalisatie leefkwaliteit' en 'gematigde groei'. Voor een uitgebreide beschrijving van de varianten wordt verwezen naar het planMER: paragraaf 4.4, pagina 81 [Gerritsen et al., 2012].

Tabel 2.1 Te beoordelen opgaven planMER herijking structuurvisie

Deelgebied	Pijlers	Belangrijkste ontwikkelingen/ opgaven
Stedelijk gebied	A. Versterken groene woonstad	Schakenbosch – Duivenvoordecorridor, Voorburg – Noord en Bovenveen en stedelijke ontwikkeling openbaar vervoersknooppunten.
	B. Verbeteren economisch kansen en voorzieningen structuur	Ontwikkeling rond Nieuw Leidschendam – Centrum (transformatielocaties) en revitalisatie Leidsenhage.
Vlietzone	A. Versterken groene woonstad	Toevoeging van excellente woonmilieus langs de Vliet
	C. Verbeteren regionale bereikbaarheid	Diverse bereikbaarheidsinitiatieven (MIRT, Rotterdamsebaan, et cetera) en een nieuwe verbinding tussen Overgoo en Kleinplaspoelpolder.
Buitengebied	A. Versterken groene woonstad	Versterken landschappelijk kwaliteit (regiopark Duin, Horst en Weide) en beperkte toevoeging van woningbouw (kern Stompwijk).
	C. Verbeteren regionale bereikbaarheid	Verbeteren verkeercirculatie buitengebied en versterken recreatief netwerk.

3 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

3.1 Natura2000-gebieden in de omgeving

Figuur 3.1 Natura2000-gebieden rondom de gemeente Leidschendam-Voorburg. Roze: Coepelduynen, groen: Meijndel&Berkheide, rood: Westduinpark&Wapendal, blauw: Solleveld&Kapittelduinen, bruin: De Wilck. Bron screendump kaartenmachine provincie Zuid-Holland.

Rondom de gemeente Leidschendam-Voorburg liggen vijf verschillende Natura2000-gebieden zoals weergegeven in figuur 3.1. De gebieden Coepelduynen, Meyndel & Berkheide, Westduinpark & Wapendal en Solleveld & Kapittelduinen zijn gelegen langs de westkust en aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De Wilck ligt tussen Zoeterwoude en Rijnwoude en is het enige gebied in de regio dat is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Onderstaande gebiedsbeschrijvingen geven een verkorte weergave van de uitgebreide gebiedsbeschrijving in de Gebiedendatabase van het ministerie van EL&I.

Coepelduynen

De Coepelduynen omvatten de smalle strook kustduinen tussen Katwijk en Noordwijk. Het relatief kleine gebied heeft een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de kalkrijke jonge duinen. Er is een specifiek open duinlandschap ontstaan met een afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos waarin waardevolle flora en fauna voorkomt. Er komen op grote schaal goed ontwikkelde, kalkrijke duingraslanden voor die kenmerkend zijn voor het zeedorpenlandschap, met daarin veel zeldzame plantensoorten.

Meyendel & Berkheide

Meijendel en Berkheide bestaat uit een brede duinstrook met een gevarieerd en uitgestrekt, kalkrijk duinlandschap, dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het zuidelijke deelgebied Meijendel is een relatief laag gelegen gebied met grote 'uitgestoven duinvlakten'. Het noordelijke deelgebied Berkheide is gevormd door overstuiving van oude duinen, waardoor het een relatief hooggelegen duinmassief is. Het landschap heeft een kenmerkende opbouw van evenwijdige duinenrijen met opeenvolgende hoge paraboolduinen en moerassige laagten met struweel. Het gebied kent ook een aantal goed ontwikkelde bostypen. In Berkheide is, met name in de buurt van Katwijk, een groot areaal kalkrijk duingrasland aanwezig. Voor dit gebied zijn ook een drietal Habitatsoorten aangewezen: de meervleermuis, gevlekte witsnuitlibel en nauwe korfslak. Van deze soorten kan de meervleermuis ook van gebieden gebruik maken die buiten Meyendel en Berkheide liggen.

Westduinpark & Wapendal

Het Westduinpark is een park aan de rand van Den Haag. Het is een breed, gevarieerd en kalkrijk duingebied met kenmerkende habitats van de Hollandse duin- en kuststreek. Er is een breed scala aan vegetatietypen van jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en struwelen en binnenduimbos aanwezig, met karakteristieke flora. Het veel kleinere, tussen de bebouwing van Den Haag gelegen Wapendal bestaat uit een oud duin met struikheivegetatie.

Solleveld & Kapittelduinen

Het tussen Den Haag en Ter Heijde gelegen Solleveld wijkt af van de meeste andere Zuid-Hollandse duingebieden doordat het voor het overgrote deel bestaat uit 'oude duinen'. Bijzonder in deze ontkalkte duinen zijn enkele heideterreintjes. Het gebied bestaat uit duinen, duinbossen, graslanden, duinheiden, struwelen, ruigten en plassen. Aan de binnenduinstrand liggen een aantal oude landgoedbossen met een rijke stinzenflora. Ten noorden van de oude monding van de Maas liggen de Kapittelduinen. Dit gebied bestaat uit de ten oosten van het strand gelegen duinen, vochtige duinvalleien, duinplassen, duin- en landgoedbossen, graslanden, struwelen, ruigten en een aantal dijktrajecten.

De Wilck

Het gebied De Wilck bestaat uit vochtige en natte graslanden. De Wilck maakt onderdeel uit van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied. De Slingerwetering die door het gebied loopt maakte vroeger deel uit van de loop van een eertijds uit het hoogveen ontspringend veenstroompje de Wilck. Het gebied is van betekenis als foerageergebied en vooral rustplaats voor Kleine Zwanen en van enige betekenis als rust- en foerageergebied voor Smienten.

3.2 Autonome ontwikkelingen die van belang zijn bij de toetsing

Een aantal autonome ontwikkelingen zijn van belang bij het opstellen van deze voortoets. De autonome ontwikkelingen zijn die ontwikkelingen die zich in ieder geval voordoen, ook zonder structuurvisie. De relevante autonome ontwikkelingen worden kort beschreven. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het planMER [Gerritsen et al., 2011].

MIRT Haaglanden

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. Het doel van het MIRT is om meer samenhang te brengen in investeringen in grote ruimtelijke projecten, infrastructuur en (openbaar) vervoer. De MIRT Verkenning Haaglanden is een samenwerkingsverband tussen het ministerie van Infrastructuur en Milieu, Provincie Zuid-Holland en Stadsgewest Haaglanden. Aan de hand van gezamenlijke ruimtelijke en economische ambities verkennen deze partijen welke kansen, knelpunten en oplossingen er zijn om de bereikbaarheid van de regio Haaglanden te verbeteren. Deze MIRT Haaglanden gaat over de periode 2020 tot 2040. De nieuwe infrastructuur kan verschillende negatieve effecten veroorzaken op de Natura2000-gebieden in de omgeving, met name door een toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats. Het planproces rondom de aanleg van de nieuwe wegen loopt al geruime tijd en de ecologische effecten zijn uitgebreid beschreven in het PlanMER MIRT [concept, CE Delft, 2011]. De ecologische effecten van MIRT worden daarom niet nader beschreven in deze voortoets.

RijnlandRoute

Om de toekomstige bereikbaarheid, leefbaarheid en economische ontwikkeling in de regio Holland Rijnland te kunnen borgen wordt er een weg met de naam RijnlandRoute gerealiseerd. Het betreft een nieuwe wegverbinding tussen de kust (Katwijk) en de A4 bij Leiden. Deze nieuwe verbinding is van groot belang voor de regio rondom Leiden en Katwijk. Voor deze route wordt op dit moment door Tauw een MER(onderdeel) opgesteld waarin de effecten op natuur beoordeeld worden.

Autoverkeer buitengebied

De verkeerscirculatie in en rond Stompwijk is een punt van aandacht. Vooral de Stompwijkseweg heeft te maken met veel vrachtverkeer. Er is voorgesteld een verbinding ('rondweg') aan te leggen tussen de N206 en de Stompwijkseweg, met als doel de dorpskern van Stompwijk te ontlasten van doorgaand (vracht)verkeer. Deze weg zou bij moeten dragen aan het oplossen van klachten over sluipverkeer, de veiligheid voor fietsers en voetgangers en de beschadiging aan wegen en straten als gevolg van zwaar (vracht)verkeer.

Windmolens

Een ander belangrijk onderdeel is de plaatsing van windmolens langs de A4. Windmolens kunnen schade veroorzaken aan allerlei fauna, vooral door aanvaring met de wieken. De voor de Natura2000-gebieden aangewezen soorten kleine zwaan, smient en meervleermuis kunnen in meer of mindere mate ook slachtoffer worden waardoor een 'extern effect' kan ontstaan wat mogelijk significant is. Omdat er nog grote onzekerheid bestaat over de plaatsing van de windmolens, en ook of dit op het grondgebied van Leidschendam-Voorburg gebeurt, worden de effecten hiervan niet verder beschreven in deze voortoets.

4 Effectbeschrijving

In dit hoofdstuk worden mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden besproken. Omdat in dit stadium de ruimtelijke plannen nog weinig concreet zijn kan veelal niet met zekerheid worden uitgesloten dat er effecten optreden. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat ruimtelijke ontwikkelingen alleen doorgang kunnen vinden indien zekerheid bestaat over de effecten op Natura 2000-gebied. In dit hoofdstuk worden daarom vooral kennislacunes geïdentificeerd, waarvoor nader onderzoek en/of meer gegevens noodzakelijk zijn.

4.1 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten

Voor het Natura2000-gebied 'De Wilck' zijn de kleine zwaan en smient opgenomen in de instandhoudingsdoelstelling (zie bijlage 1). Beide soorten zijn in het winterseizoen in Nederland aanwezig en kunnen dan enkele kilometers vliegen van rustplaatsen naar foerageergebieden. Gezien de afstand van het plangebied ten opzichte van het Natura2000-gebied de Wilck betekent dit dat de graslanden in het plangebied binnen de actieradius van beide soorten vallen. De smient en kleine zwaan hebben een dagelijkse actieradius van respectievelijk 11 en 12 kilometer [Boudewijn et al., 2009; van Gils & Tijsen 2007]. De ontwikkeling van binnenstedelijke woningbouw en verdichting (deelgebied Stedelijk gebied en Vlietzone) zijn niet van invloed op het aanbod van geschikte graslanden om te foerageren. Door de ontwikkelingen in Leidschendam Centrum (stedelijk gebied, pijler B) en het verbeteren van de regionale bereikbaarheid (Vlietzone, pijler C, verbeteren regionale bereikbaarheid) gaat naar verwachting eveneens geen geschikt foerageergebied verloren, omdat ook deze ontwikkelingen in stedelijk gebied plaatsvinden. Samengevat kan gesteld worden dat de beoogde ontwikkelingen binnen de bebouwde kom niet van invloed zijn op het aanbod of de kwaliteit van het foerageergebied van beschermde Natura2000-doelsoorten. Bij ontwikkelingen rondom Stompwijk (Buitengebied, Pijler A) gaan mogelijk geschikte graslanden voor deze soorten verloren, een negatief effect is dan mogelijk. Dit moet kwalitatief en kwantitatief in kaart worden gebracht bij een verdere uitwerking van de plannen. Ook cumulatieve effecten (rondweg stompwijk) moeten beoordeeld worden.

4.2 Effecten op Habitattypen

4.2.1 Fysieke aantasting van Habitattypen

De ontwikkelingen vinden plaats buiten de grenzen van de Natura2000-gebieden. Er is daarom geen sprake van fysieke aantasting van deze gebieden waarbij beschermde habitattypen verloren gaan. Een effect is nog wel mogelijk door een toename van recreatie in de Natura2000-gebieden.

Naar verwachting is een dergelijke toename echter niet direct (oorzakelijk) toe te schrijven aan de uitbreidingen in Leidschendam-Voorburg, maar is sprake van een autonome ontwikkeling van bevolkingstoename in de regio. In het vervoltraject moet dit nader onderbouwd worden.

Een negatief effect is ook nog mogelijk door 'externe werking'. Effecten zoals schaduwwerking en veranderingen in grondwaterstand kunnen (van buiten de grens van het gebied) de standplaats van sommige planten ongeschikt maken en zo beschermde habitattypen negatief beïnvloeden. Dergelijke effecten zijn vanwege de afstand niet aan de orde bij de ontwikkelingen in Leidschendam-Voorburg. Een andere mogelijkheid om de standplaats te beïnvloeden is via de lucht. Vermesting kan optreden door het neerslaan van voedingstoffen (stikstof) uit de lucht. Dit effect speelt mogelijk wel een rol bij de ontwikkelingen in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

4.2.2 Effecten door stikstofdepositie

Door het voorgenomen plan, het bouwen van woningen en stedelijke verdichting, worden verkeersstromen naar verwachting intensiever. De wegenstructuur in de gemeente wordt ook aangepast zoals omschreven in hoofdstuk 3 (MIRT, Rijnlandroute). Een toename van verkeer heeft veelal een toename in de uitstoot van stikstofgassen tot gevolg. Deze gassen kunnen een negatief effect veroorzaken op de beschermde Habitattypen van de Natura2000-gebieden rondom het plangebied. Van effecten door uitstoot van gassen anders dan door verkeer (bijvoorbeeld industrie, bedrijven, agrariërs) is bij de geplande ontwikkelingen geen sprake. De effecten van verkeerstoename door MIRT en de Rijnlandroute worden apart in een MER beschreven [CE Delft, 2011]. Aanvullende nieuwbouw van wegen (pijler C) en het gebruik van deze wegen kan mogelijk een negatief effect veroorzaken door stikstofdepositie op Natura2000-gebieden. De ontwikkelingen zoals benoemd in de Vlietzone, pijler C (verbeteren regionale bereikbaarheid) zijn niet getoetst in het MER Rijnlandroute en/of MIRT. Door de overwegend westelijke wind is een effect wellicht gering. Dit moet echter in detail beoordeeld worden waarbij ook de cumulatieve effecten met MIRT en de Rijnlandroute beoordeeld moeten worden. Hiervoor zijn gedetailleerde prognoses over de uitstoot van stikstof door verkeer nodig. Voor Vlietzone, pijler C is dit mogelijke effect een belangrijk aandachtspunt.

4.3 Effecten op Habitatrichtlijnsoorten

De meervleermuis maakt gebruik van rivieren, watergangen en kanalen om zich te verplaatsen. Deze soort is gevoelig voor licht en aangewezen voor het Natura2000-gebied Meyendel en Berkheide. Om te foerageren vliegt de meervleermuis vaak meerdere kilometers buiten het Natura2000-gebied. Het is mogelijk dat door de geplande ontwikkelingen een negatief effect ontstaat. Dit geldt met name in het buitengebied; voor de woningbouw rondom Stompwijk (Buitengebied, pijler 1) en de Vlietzone maar mogelijk ook op andere plaatsen bij watergangen die verbonden zijn met het buitengebied. Uitstraling van licht op het water kan ervoor zorgen dat een vliegroute en/of foerageergebied voor deze soort ongeschikt wordt. Is dit het geval dan is sprake van een extern effect in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

Overigens kunnen effecten vaak voorkomen worden door het onverlicht laten van water en/of het afschermen van verlichting. Tijdens de verdere planvorming blijft het noodzakelijk effecten op de meervleermuis meer in detail te beoordelen. Effecten op andere beschermde Habitatrichtlijnsoorten de nauwe korfslak en gevlekte witsnuitlibel zijn vanwege de meer lokale levenswijze van deze soorten uitgesloten.

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

---

5 Conclusies toetsing

De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft verschillende pijlers benoemd met bijhorende opgaven. Deze zijn getoetst aan de natuurbeschermingswet 1998. Uit de toetsing blijkt dat er nog veel kennisleemten zijn die het in dit stadium niet mogelijk maken om de afwezigheid van effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de verschillende Natura2000-gebieden met zekerheid vast te stellen. De effecten van de ontwikkelopgaven en varianten kunnen niet exact bepaald worden. De volgende kennisleemten zijn nog aanwezig:

- Van fysieke aantasting van Natura 2000-gebieden is geen sprake bij de geplande ontwikkelingen. Effecten op Natura 2000 zijn alleen mogelijk door 'externe werking';
- Het is onduidelijk in hoeverre bij de ontwikkeling van regiopark Duinhorst en de Vlietzone foerageergebied verloren gaat van de beschermde smient en kleine zwaan
- Door het verbeteren van de regionale bereikbaarheid (Vlietzone, pijler C) en de verdichting in het stedelijk gebied nemen de verkeersbewegingen naar verwachting toe. Samen met andere wegenbouw in de regio leidt dit tot een hogere uitstoot van stikstof in de lucht, wat een negatief effect kan hebben op beschermde habitattypen van de Natura2000-gebieden. In het vervolgtraject moet bepaald worden of dit effect significant is en welk aandeel de gemeentelijke ontwikkelingen hierin hebben
- Buitengebied en vlietzone: De meervleermuis is een beschermde Habitatrichtlijnsoort en gevoelig voor licht. Op dit moment is het onzeker of door de ontwikkelingen in de Vlietzone en het regiopark Duinhorst belangrijke foerageergebieden en/of vliegroutes ongeschikt worden. Bij een nadere uitwerking van de plannen moet dit in detail getoetst worden
- Voor de andere ontwikkelingen binnen de bebouwde kom van Leidschendam-Voorburg worden geen effecten op Natura2000-gebieden verwacht. Deze stedelijke gebieden zijn niet geschikt voor Habitatsoorten

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

---

6 Literatuur

[CE Delft, 2011] Plan MER A4 Passage en Poorten & Inprikkers Concept-Rapport CE Delft, september 2011

[Gerritsen M., M. van Ravesteijn, N. Bronsgeest, 2012] PlanMER Structuurvisie Leidschendam-Voorburg 2011. Definitief rapport, 25 januari 2012

[Van Gils, J.A. & Tijssen, W. 2007] Short-term foraging costs and long-term fueling rates in central-place foraging swans revealed by giving-up exploitation times. *American Naturalist* 169: 609-620.

[Boudewijn, T.J., Müskens, G.J.D.M., Beuker, D., van Kats, R., Poot, M.J.M. & Ebbinge, B.S. 2009] Evaluatie opvangbeleid 2005-2008 overwinterende ganzen en smienten. Deelrapport 2. Verspreidingspatronen van foeragerende smienten. Alterra rapport 1841 / Rapport Bureau Waardenburg 08-090. Alterra, Wageningen / Bureau Waardenburg, Culemborg.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=infogebieden>
geraadpleegd op 29 september 2011

Bijlage

1

Instandhoudingsdoelen Natura2000-gebieden

Kenmerk R001-4790816RJR-cri-V01-NL

Tabel 1	Natura 2000-gebieden met bijbehorende instandhoudingsdoelen (HABITAT).
SVI Landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Gebied	Habitat code	Habitat type	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.
Coepelduynen	H2120	Witte duinen	-	=	>
	H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	=
	H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=
	H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)		=	>
Meijendel&Berkheide	H2120	Witte duinen	-	=	>
	H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>
	H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>
	H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=
	H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=
	H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>
	H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	>
	H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	>
	H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	>
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	>	
Westduinpark&Wapendal	H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>
	H2150	*Duinheiden met struikhei	+	=	=
	H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=
	H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	>

Tabel 1 (vervolg) Natura 2000-gebieden met bijbehorende instandhoudingsdoelen (HABITAT).

Gebied	Habitat code	Habitat type	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.
Solleveld&Kapittelduinen	H2120	Witte duinen	-	=	=
	H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	--	=	>
	H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	--	=	>
	H2150	*Duinheiden met struikhei	+	=	>
	H2160	Duindoornstruwelen	+	=	=
	H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	>
	H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	=
	H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	=	=
	H2190C	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)		=	=

Tabel 2 Natura 2000-gebieden met bijbehorende instandhoudingsdoelen (FAUNA).

Gebied	HR/VR code	Soortnaam	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.
Meijendel & Berkheide	H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=
	H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
	H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
De Wilck	A037	Kleine Zwaan	-	=	=	
	A050	Smient	+	=	=	

Bijlage

2

Toelichting Natuurwetgeving

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 van 25 mei 1998 (in werking getreden op 1 oktober 2005) behelst de bescherming van natuur en landschap. De gebiedsbescherming staat centraal in deze wet: er zijn verschillende gebieden aangewezen die vanwege hun specifieke belang voor flora en/of fauna van grootbelang zijn. De schaal en beschermde waarden van de gebieden varieert, evenals het Bevoegd Gezag (Provincie, dan wel EL&I). De Natuurbeschermingswet 1998 omvat:

- Natura 2000-gebieden (Speciale beschermingszones Vogel- en Habitatrichtlijn)
- Beschermde natuurmonumenten (incl. de Beschermde- / Staatsnatuurmonumenten)

Natura 2000-gebieden

De bescherming van Natura 2000-gebieden volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is vergelijkbaar met de bescherming volgens artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Nederland past een vergunningstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van EL&I. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen, niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Op dit moment worden voor alle Natura 2000-gebieden beheerplannen opgesteld die duidelijk maken welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

In de Natuurbeschermingswet 1998 vallen de Beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten beide onder één noemer: Beschermde natuurmonumenten. Verder wordt onderscheid gemaakt tussen Beschermde natuurmonumenten die binnen en buiten Natura 2000-gebieden liggen: Het beschermingsregime van de gebieden die binnen Natura 2000-gebieden liggen en die al onder de oude wet zijn aangewezen, is vervallen. Natuurwaarden en natuurschoon waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied. Voor Beschermde natuurmonumenten geldt dat handelingen in of rondom deze gebieden die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of de dieren en planten in dat gebied, zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend.

Wetlands

De Wetlands hebben een functie voor vogels. De begrenzingen van Wetlands in Nederland komt overeen met de begrenzing van Vogelrichtlijngebieden. Wanneer sprake is van effecten op Vogelrichtlijngebieden dan geldt de uitkomst hiervan ook voor de Wetlands. De aanwijzing is formeel geregeld in de aanwijzingsbesluiten in het kader van de Vogelrichtlijn.

Deze vervallen met de definitieve aanwijzing van de Natura 2000-gebieden, waarin de (geactualiseerde) doelen voor vogels zijn overgenomen.

Wijze van toetsing Natuurbeschermingswet 1998

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of activiteiten moet altijd inzichtelijk worden gemaakt of (significant) negatieve effecten optreden. Deze effectbepaling wordt gedaan in een zogenaamde 'Voortoets'. De Voortoets heeft drie mogelijke uitkomsten:

1. Er is met zekerheid geen sprake van negatieve effecten: er is geen vergunning noodzakelijk.
2. Er kan niet worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden, maar deze effecten zijn niet significant negatief, hetgeen betekent dat de instandhoudingsdoelen niet worden geschaad. Er is een zogenaamde 'Verslechteringstoets' noodzakelijk waarin inzichtelijk wordt gemaakt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Wanneer de effecten voor het Bevoegd Gezag aanvaardbaar zijn, dan wordt een vergunning verleend met daarin mogelijk bepaalde voorschriften of beperkingen.
3. Er is sprake van negatieve effecten én deze zijn mogelijk significant negatief: één of meer van de instandhoudingdoelstellingen worden mogelijk geschaad. Er is een zogenaamde 'Passende Beoordeling' noodzakelijk, gevolgd door een vergunningprocedure.

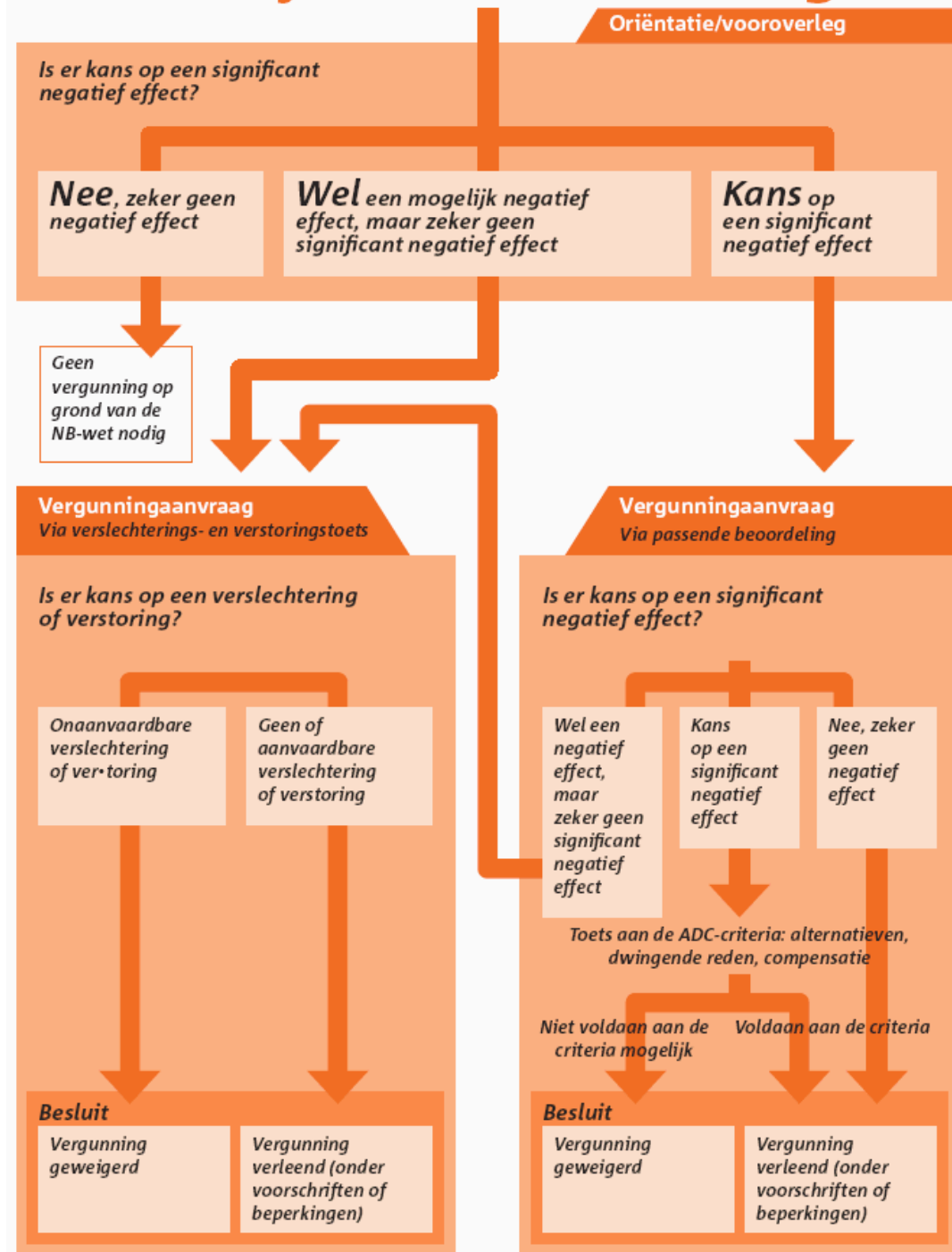
De 'Passende Beoordeling' kent vervolgens ook drie mogelijke uitkomsten:

- 3.1. Bij nadere beschouwing blijkt er toch geen sprake te zijn van negatieve effecten (een enigszins theoretische optie). Er dient desondanks een vergunning te worden aangevraagd, die mogelijk voorschriften en/of beperkingen zal bevatten.
- 3.2. Er is wel sprake van een negatief effect, maar de omvang van dit effect blijkt bij nadere beschouwing niet significant negatief te zijn, waarbij ook rekening is met cumulatieve effecten van andere ontwikkelingen. In principe is een 'Verslechteringstoets' nodig, hoewel de bouwstenen al grotendeels of geheel zullen zijn verzameld tijdens deze fase van de Passende Beoordeling. Een vergunning dient te worden aangevraagd, die mogelijk voorschriften en/of beperkingen zal bevatten.
- 3.3. Er zijn significant negatieve effecten, of dit kan niet worden uitgesloten. Er zal gekeken moeten worden naar de belangen en argumenten om de ontwikkeling op de beoogde wijze en locatie uit te voeren. Deze criteria worden de 'ADC-criteria' genoemd (Alternatieven, Dwingende redenen voor groot openbaar belang, en Compensatie). Wanneer niet aan deze ADC-criteria kan worden voldaan wordt geen vergunning verleend. Wanneer er wel aan kan worden voldaan kan uiteindelijk door de provincie een vergunning worden verleend met mogelijk voorschriften en/of beperkingen. De ADC-criteria zijn:
  - Zijn er alternatieven (voor de locatie en/of voor de ontwikkeling zelf) mogelijk en overwogen die mogelijk tot minder schade aan beschermde natuurwaarden leiden?
  - Is er sprake van een zogenaamde 'dwingende reden van groot openbaar belang?' Er worden verschillende wettelijke belangen onderscheiden. Wanneer sprake is van mogelijke effecten op door de EU als 'prioritair' aangemerkte soorten of habitats, is het aantal mogelijke redenen veel kleiner.

- Op welke manier wordt getracht de schade zo klein mogelijk te laten zijn (mitigatie) of te compenseren? Zulke maatregelen dienen overigens te worden getroffen vóórdát de ontwikkeling kan worden gerealiseerd.

Onderstaand stroomschema geeft het vervolgtraject weer vanaf het moment van het gereedkomen van de Voortoets (eerste blok 'Oriëntatie/vooroverleg').

Project of handeling

Stroomschema Natuurbeschermingswet 1998 [LNV, Over beheerplannen en vergunningen]

